

PHENIX-KOMPANIET, fénix----. n. sing. def. En brandförsäkringsanstalt i England.

PHLOGISTON, flåjstänn, n. sing. (af grek. *Phlogizō*, jag bränner) (gam. kem.) Ett af Stahl och hans anhängare antaget brännbart grundämne i kropparna, hvarigenom man sökte förklara förbränningsfenomen. Äfv. *Flogiston*.

PHOEBUS, se *Febus*.

PHONIK, fonik, f. 3. (af grek. *Phonē*, röst) Lärnan om röstens rätta bruk vid talande eller sjungande.

PHONOMETER, fonåmēt'r, m. 2. pl. — *metrar*. (vetensk.) Ljudmätare.

PIAFFERA, pjaffēra, v. n. 1. (ridk.) Lyfta frambenen mycket och hastigt samt nedsätta dem nästan på samma ställe.

PIANO, -åno. (ital.; musikt.) Med svagt ljud. — *Pianissimo*, --i'ssimo. Med ganska svagt ljud.

PIANOFORTE, pianofår'te, n. 4. Se *Fortepiano*.

PIANIST, --i'sst, m. 3. Fortepianospelare.

PIASTER, piåst'r, m. 2. pl. *piastrar*. (ital. *Piastra*) Ett slags silfvermynt i Spanien och vissa amerikanska stater = 46 skilling svenskt silfver.

PICCANELL, --nä'll, m. sing. En sort finare spunnen tuggtobak.

PICCOLAFLÖJT, pi'ckolaf'lōjt, m. 3. Ett slags liten flöjt, en oktav högre än den vanliga.

PICK OCH PACK, se *Pack*.

Anm. *Pick* ell. *Pik* betydde fordom det samma som *Påk*, *Käpp*.

PICKA, f. 1. Uddhyvass hacka. — Deraf *Murpicka*.

PICKA, v. n. 1. 1) Hacka med picka eller något annat spetsigt. *Hackspettarne p. på trädens bark*. *P. sönder, p. hål på något*. — 2) Säges äfv. om den jemna, afmätta, hastiga rörelsen af hjertats klappning, hos det fickur, o. s. v. *Hjertat p-r. Uret p-r.* — *Pickande*, n. 4. o. *Pickning*, f. 2.

PICKELHUFVA, f. 1. (t. *Pickelhaube*) Läder- eller bleckhufva med en spets uppöfver hjessan, i medeltiden brukad af krigsfolk, och nu nyligen i vissa länder åter upptagen till bruk. Förvrängdes fordom till *Pickaluf*; deraf: *Hugga någon i pickalufven*, i hufvudet.

PICKELHÄRING, m. 2. (holländskt ord, som betyder: spickesill) Gycklare, narr, putsmakare vid en teatertrupp.

PICKHÅGAD, a. 2. (af *Picka*) Intagen af liflig åhåga, åtrå. *Göra en p. på något*.

PICKNICK, pickni'ck, m. 3. (fr. *Pique-nique*) Måltid, anställd genom sammanskott af hvar och en bland deltagarne. Skrifves äfv. *Pickenick*.

PICTUR, *PIECE*, se *Piktur*, *Pjes*.

PIEDESTAL, pjådeståll, m. 3. (fr.) Fotställning under en stod, en pelare, o. s. v. Bildfot, Pelfarfot. [Pjådeståll.]

PIERROT, pjårrå, nom. prop. m. (franskt ord, egentl.: lille Peter) Komisk personage i den lägre komedien, som, klädd i hvit rock med långa ärmar, spelar rollen af en Dummer Jöns.

PIETET, --ét, f. 3. (lat. *Pietas*) 1) Fromhet. — 2) Ömhet för föräldrar, makar, m. m. — 3) Sorgfällighet i behandlingen af ett arbete i skön konst.

PIETIST, --i'sst, m. 3. (af lat. *Pietas*, fromhet; betyder egentl.: en som visar sig andäktigt) Pietister kallas medlemmarne af en protestantisk religionssekt, som håller enskilda sammankomster för öfningar i gudsfruktan.

PIETISTERI, ----r'i, n. 3. eller

PIETISM, --i'ssm, m. 3. Bøjelse för enskilda andaktsöfningar; äfv. skenhelighet.

PIETISTISK, a. 2. Som tillhör, utmärker pietisterna.

PIFF, PAFF, PUFF! int. Uttryck, hvarmed betecknas flera efter hvarandra följande skott.

PIGA, f. 1. 1) (ursprungl.) Flicka. I denna bem. förekommer ordet ännu i bibeln. — 2) Tjensteqvinna, som förrättar lägre sysslor. Se f. ö. Hus-, Köks-, Ladugårds-, Kåmmarpiga. — Ss. *Pigarbete*, -lön, -tjenst, m. fl.

PIGESCH, -esch, m. 3. Ett slags rock.

PIGG, a. 2. (fam.) Qvick, liflig, kry, rask. *Han har varit sjuk, men är nu rätt p. igen. P-a ögon*.

PIGG, m. 2. 1) Tillspetsadt eller med udd af jern skodt redskap af trä, hvarmed hästar och åsnor fordom pådrefvos. — 2) Hvad dermed har likhet. — Ss. *P-lik*.

PIGGA, v. a. 1. *P. upp*, se *Uppigga*.

PIGGHAJ, m. 2. En art Haj, 3 fot lång, med en spets frammanför ryggen. *Squalus Acanthias*.

PIGGHAMMARE, m. 2. pl. — *hamrar*. Se *Spelshammare*.

PIGGHVARF, se *Piggvar*.

PIGGSVIN, n. 3. Ett släkte af Trögdjuren, likt Igelkotten, med brunt hår, blandadt med 2½ tum långa taggar. *Echidna*.

PIGGTISTEL, m. 2. pl. — *tistlar*. En tistelart i Skåne, med blomskäft, blad och stjälk ganska taggiga. *Carduus anthoides*.

PIGGVÅR, pi'ggvår, m. 2. En art Flundra, 2 till 3 fot lång, i Medelhafvet 6—10 fot; har ögonen på venstra sidan; skinet öfverallt besatt med trubbiga knölar; brun, marmorerad med gult. *Pleuronectes maximus*.

PIGKAMMARE, m. 2. pl. — *kamrar*. Kammar, der pigorna i ett hus bo.

PIK, m. 2. 1) Stridsvapen, bestående af en lång stång med en jernspets i ändan. — 2) (fig.) Stickord. *Ge någon p-ar.* — 3) (fr. *Pic*) Högt spetsigt berg. *P-en på Teneriffa.* — 4) (skepp.) a) Nocken af en gaffel. — b) Främsta och aktersta delarne af rummet. — 5) (jäg.) a) Spjut för skäljagt. — b) Spjut, som begagnas på skall.

PIKA, v. a. 1. (fig.) *Ge stickord.* — *Pikande*, n. 4.

PIKANT, pikångt, a. 1. (fr. *Piquant*) 1) Som gör skarpt intryck på smakinet. — 2) (fig.) a) Stickande, bitande. — b) Som gör lifligt intryck, retande.

PIKÉ, n. 3. (fr. *Piqué*) En sort tjockt bomullstyg med upphöjd fasonering.

PIKENERARE, m. 3. Soldat, väpnad med pik. [Pique —.]

PIKERA, v. a. 1. (fr. *Piquer*) 1) Göra tyger uddiga i kanterna, med ett dertill enkom begagnadt krusigt jern. — 2) (fig.) Sticka, reta, förarga. — *P. sig*, v. r. *P. sig af*, berömma sig af, vilja gå, gälla för.

PIKERING, f. 2. Förrättningen, då man pikerar tyger (se *Pikera*, 1).

PIKERJERN, -erjår'n, n. 3. Eget slags jern, som begagnas till pikering.

PIKET, -ét, m. 3. I. (fr. *Piquet*) Fältvakt, eller en trupp soldater, som är färdig att rycka ut vid första tecken.

PIKET, -ét, n. sing. II. (fr. *Piquet*) Ett slags kortspel emellan två personer med 32 kort. *Spela p.* — I samma mening säges äfv.: *Piketspel*.